

Posudek oponenta k diplomové práci Kláry Trůblové na téma – Formy úmyslného usmrcení v trestním právu

Diplomantka si vybrala pro zpracování své práce téma vypsané katedrou trestního práva a je třeba uvést, že jde nepochybně o téma velmi zajímavé a často diskutované. Při zpracování diplomové práce zvolila autorka metodu kompilace, ale i komparace. Práce je rozdělena do pouhých tří základních kapitol, když po úvodu následuje historický vývoj, poté kapitola de lege lata včetně komparace trestního zákona č. 140/61 Sb. s trestním zákoníkem současně účinným a dále následuje úprava ve Spolkové republice Německo. Již v úvodu je tedy třeba konstatovat, že v práci absentuje samostatná kapitola – úvahy de lege ferenda a také judikatura k dané problematice.

V kapitole, kde se zabývá autorka historickým vývojem, lze ocenit rozbor vraždy a zabití podle zákona č. 117/1852 r. z., stejně jako osnovu trestního zákona z roku 1926 a další osnovu trestního zákona z roku 1937. Do této kapitoly začlenila autorka i stručné pojednání o euthanasii a zabývá se tím především v souvislosti s ustanovením § 115 původní osnovy trestního zákoníku z roku 2006. Této kapitole lze ovšem vytknout, že vzhledem k závažnosti zadaného tématu mohla jít autorka mnohem hlouběji do historie a zabývat se úpravou i v římském právu a ve středověku.

V základní kapitole této práce, kde je rozebrána úprava úmyslného usmrcení de lege lata, tedy podle současně účinného trestního zákoníku, je provedena i komparace se starým trestním zákonem, tedy s trestním zákonem č. 140/61 Sb. Bohužel hned na začátku této kapitoly se dopouští autorka pochybení, které svědčí o její neznalosti § 17 trestního zákoníku, když na straně 21 – 22 uvádí jako další formy úmyslného usmrcení i ustanovení § 173 odst.4 trestního zákoníku.

Součástí této kapitoly je, jak bylo již uvedeno, i srovnání úpravy v trestním zákoně č. 140/61 Sb. se současnou právní úpravou, tedy s úpravou podle trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. Toto srovnání je provedeno na dobré úrovni, ovšem není pravda, že by pachatelé tzv. situačních vražd byli v minulosti podrobováni příliš tvrdým postihům, respektive je třeba konstatovat, že pokud by to byla pravda, musela by uvést autorka některé konkrétní příklady, ty ovšem v práci chybí. Dalšího pochybení se diplomantka dopouští na straně 23 ve druhém odstavci, kde uvádí sazbu za zabití trest odnětí svobody tři až pět let, ačkoliv správně měla uvést trestní sazbu tři až deset let.

Kladně je třeba hodnotit rozbor vraždy podle § 140 trestního zákona, zvláště pak i problematiku afektu. Pozitivně je třeba ocenit i část 3. 3. 8., kde uvažuje autorka nad euthanasií, jedná se tedy fakticky o úvahy de lege ferenda, které jsou nepochybně zajímavé a vycházejí ze znalosti konkrétních úprav či názorů. Ovšem je možno vytknout, že systematicky měla být zařazena tato část až na závěr kapitoly třetí nebo spíše do samostatné kapitoly, tedy do úvah de lege ferenda, neboť třetí kapitola, kde tento problém autorka rozebírá, se zabývá úpravou de lege lata.

Také trestný čin zabití podle § 141 trestního zákoníku je dostatečně podrobně vysvětlen v této části diplomové práce a ocenit je možné i příklad jednání pachatele se sběrnými druhotnými surovinami, který řešil Nejvyšší soud pod sp.zn. 7 Tdo 793/2010, byť tento samotný příklad je rozebrán téměř na pěti stránkách, ačkoliv nepochybně existují i jiné příklady, které byly již pravomocně rozhodnuty a které se týkají aplikace § 141 trestního zákoníku, tedy

trestného činu zabití. Zajímavý je např. případ, který byl řešen jak Krajským soudem v Plzni, tak Vrchním soudem v Praze a který se týká toho, zda nevěra může být považována za určitých okolností za zvlášť zavrženíhodné jednání poškozeného.

V dobré kvalitě je podán výklad i k § 142 trestního zákoníku, byť subjektivní stránka tohoto trestného činu a především výklad pojmu „rozrušení“ je velmi stručný a autorka také neříká, jakými důkazními prostředky se uvedený znak skutkové podstaty trestného činu zjišťuje.

Ve čtvrté části pak provádí autorka srovnání s úpravou ve Spolkové republice Německo a tuto kapitolu lze hodnotit jako dostatečně podrobný rozbor zahraniční úpravy.

V závěru práce se pak autorka znovu vrací k rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 7 Tdo 793/2010, ačkoliv se tímto případem zabývala dostatečně obsáhle již v předcházející části, a namítá stigmatizování takového pachatele. Považuje za vhodnější úpravu ve Spolkové republice Německo, kde základní skutkovou podstatou je zabití a vražda je pak považována za kvalifikovaný případ úmyslného usmrcení.

Celkově je možné shrnout, že po formální stránce nebyly v diplomové práci shledány žádné podstatné nedostatky, autorka použila metody komparace i kompilace. V každém případě ovšem mohla autorka více pracovat s judikaturou k zadanému tématu a také zařadit do práce jako samostatnou kapitolu úvahy de lege ferenda. Autorka se dopustila také několika pochybení, jak bylo výše konstatováno, a předpokládá se, že k těmto nedostatkům se vyjádří v rámci ústní obhajoby. Pokud jde o hodnocení diplomové práce, tak podle výsledku ústního projevu diplomantky by bylo možné hodnotit práci známkou dobře až velmi dobře.

V Plzni dne 25.4.2012

JUDr. Eduard Wipplinger

